# Οι παραστάσεις που φεύγουν

*Το διάστημα της ύπαρξής τους πολύ σύντομο, οι περισσότερες πεθαίνουν νέες. Ο απόηχός τους διαρκεί όσο υπάρχουν θεατές που τις θυμούνται.*

**Της Νόνας Μολέσκη**

Οι παραστάσεις μοιάζουν με ανθρώπους. Διανύουν την εμβρυακή περίοδο από τη στιγμή της σύλληψης της αρχικής ιδέας μέχρι που να γεννηθούν στις ωδίνες της πρεμιέρας. Φέρουν μέσα τους το DNA όλων των δημιουργών τους, του συγγραφέα, του σκηνοθέτη, του κάθε συντελεστή. Η μοίρα τους καθορίζεται και από τις συνθήκες, κάτω από τις οποίες βγαίνουν στην κοινωνία αποδοχής. Προικίζονται με τις προσδοκίες «γονέων», συχνά τόσο μεγάλες που η απογοήτευση είναι αναπόφευκτη. Το διάστημα της ύπαρξής τους πολύ σύντομο, οι περισσότερες πεθαίνουν νέες. Κι όταν φεύγουν, είναι σαν να μην υπήρξαν. Ο απόηχός τους διαρκεί όσο υπάρχουν θεατές που τις θυμούνται. Ως θεατής πιο συχνά τυχαίνει να παρευρίσκομαι στις γέννες της πρεμιέρας, να βλέπω τα ταλαιπωρημένα και ευτυχισμένα πρόσωπα των συντελεστών στην πρώτη τους υπόκλιση. Κάποτε όμως προλαβαίνω την τελευταία παράσταση, τη στιγμή που ο κύκλος κλίνει. Τότε τα πρόσωπα των συντελεστών παίρνουν την έκφραση του παιδιού που του έφυγε το μπαλόνι, κι εμείς συναισθανόμαστε αυτή την ξένη θλίψη, όπως όταν βλέπουμε ένα -κανενός πια- μπαλόνι να χάνεται στον ουρανό.

***Ο μονόλογος βασισμένος στο «Τρίτο στεφάνι» του Κώστα Ταχτσή και «Η Γυναίκα που μαγείρεψε τον άνδρα της» της Αγγλίδας Debbie Issit***

Θέλω να ανακαλέσω δύο παραστάσεις από το cloud της συλλογικής μνήμης, στο οποίο πια ανήκουν. Η Σοφία Καλλή έπαιξε σε οκτώ παραστάσεις, μία την κάθε Πέμπτη, έναν μονόλογο βασισμένο στο «Τρίτο στεφάνι» του Κώστα Ταχτσή. Ο Θανάσης Νιάρχος και ο Νίκος Καραγεώργος έχουν ξεμπλέξει το πολυπρόσωπο και πολυδιάστατο μυθιστόρημα απομονώνοντας στο κείμενό τους «Τρίτο στεφάνι από τη μεριά της Νίνας» μία από τις κύριες γραμμές του έργου. Το κείμενο εκπληρώνει τον στόχο των συγγραφέων του: και παρέχει μια ολοκληρωμένη μορφή, γόνιμη για υποκριτική ανάπλαση, και μέσω της αντανάκλασης στη ζωή της ηρωίδας τους παρουσιάζει την ιστορία του μυθιστορήματος και την Ιστορία γενικώς. Η σκηνοθεσία ενός μονολόγου έχει την ιδιαιτερότητά της. Ο σκηνοθέτης δεν έχει άλλο τρόπο να εκφραστεί παρά μόνο μέσα από το σώμα, τη φωνή, την έκφραση ενός ηθοποιού. Μαντεύω πως περισσότερη απόδοση μπορεί να έχει ένας σκηνοθέτης-ηθοποιός, ο οποίος μπορεί να περάσει πρώτα από μέσα του την παρτιτούρα του κειμένου, να βρει το γέλιο του, το κλάμα του, την έντασή του ψηλαφιστά. Οπότε η πορεία του σκηνοθέτη Φώτη Γεωργίδη και της ερμηνεύτριας Σοφίας Καλλή προς το τελικό αποτέλεσμα είναι όσο κοινή γίνεται και κοινά και τα εύσημα. Οι νοηματικοί τονισμοί σωστοί, οι συναισθηματικές διακυμάνσεις τεκμηριωμένες, η ένταση και η ταχύτητα της ροής του λόγου ρυθμισμένες και ελεγχόμενες. Ο χαρακτήρας πλάθεται εσωτερικά και η εκφραστική φόρμα ταιριάζει. Ο χώρος στο Κουτούκι «Χαλάνδρα» δεν μπορεί να διαχωριστεί σε «σκηνή» και «πλατεία», η ηθοποιός δεν έχει την κάλυψη της απομόνωσης στον σκηνικό μικρόκοσμο, και αυτό λήφθηκε υπόψη στον υποκριτικό τρόπο, με την αφήγησή της να απευθύνεται άμεσα στους θεατές. Η Σοφία Καλλή άντεξε αγέρωχα την εγγύτητα του κοινού και δεν έδωσε αφορμή να νιώθουμε εμείς αμήχανα.

### ΜΑΥΡΟ ΧΙΟΥΜΟΡ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΙΑΛΕΚΤΟ

Την παραγωγή του Θεάτρου Σκάλα «Η Γυναίκα που μαγείρεψε τον άνδρα της» την πρόλαβα στην τελευταία από τις τρεις παραστάσεις στη Λευκωσία. Το έργο της Αγγλίδας Debbie Issit το γνωρίσαμε σε ελληνική μετάφραση της Γιόλας Κλείτου και τώρα το κείμενο ζει ακόμα μία γλωσσική μεταμόρφωση, καθώς παρουσιάζεται σε διασκευή στα κυπριακά από τον Χρήστο Γρηγοριάδη. Η παράσταση σε σκηνοθεσία Νίκου Νικολαΐδη αποδεικνύει ότι η κυπριακή διάλεκτος μπορεί να λειτουργήσει ως κανάλι άμεσης επικοινωνίας με το κοινό, όταν αυτό είναι το βασικό ζητούμενο. Και το μαύρο χιούμορ αυτού του έργου λειτουργεί μόνο όταν ο θεατής γελάει, όταν ανταποκρίνεται σε ατάκες που σαν σαΐτες εκτοξεύονται από τη σκηνή, όταν αναγνωρίζει τις από τη ζωή παρμένες καταστάσεις και αποδέχεται τον παραλογισμό της υπόθεσης. Οι ηθοποιοί επίσης χρειάζονταν την άνεση της ντοπιολαλιάς, απαλλαγμένοι από την ανάγκη να παίζουν άλλους εθνικούς τύπους και συμπεριφορές. Όλοι νιώθουμε οικεία και μεταξύ μας. Η Μαρίνα Βρόντη, πολύ καλή στον ρόλο της Γυναίκας, συνδυάζει το λαϊκό χιούμορ του χαρακτήρα με το μαύρο χιούμορ της πράξης υπό τη συνεχή επιδοκιμαστική ανταπόκριση των θεατών. Ο Σοφοκλής Κασκαούνιας, με ευκολία και ευχαρίστηση, δίνει στο κοινό έναν τύπο που του αξίζουν όσα του συμβαίνουν. Η Σκεύη Παπαμιλτιάδους ακολουθεί τους δύο της συναδέλφους από κάποια απόσταση λόγω ηλικίας. Ο υπό σωστή γωνία καθρέφτης (Θέλμα Κασουλίδου, Μαρία Γεωργίου) δημιουργεί την αίσθηση τηλεοπτικού case. Ο Νίκος Νικολαΐδης χειρίζεται καλά τον ρυθμό με συσκοτίσεις και αναδρομές. Ας είναι ελαφρύ το χώμα της λήθης που σκεπάζει τις παραστάσεις που φεύγουν.